Dziennik Poznański wychodzi codziennie, z wyjątkiem poniedziałków i dni poświątecznych.
Przedpłata kwartalna w mieście [illegible] z Dodat. rolniczym 3 tal.
Na Pocztach krajowych 2 tal. 13 sgr. 9 fen., z Dodat. rolniczym 3 tal. 13 sgr. 9 fen.

DZIENNIK POZNAŃSKI.

Doniesienia i Obwieszczenia opłacają się po 1 sgr. 3 fen. od wiersza.
Pojedyncze egzempl. sprzedają się po 1 sgr. 6 fen. w Expedycyi przy Placu Wilhelm. nr. 8.
Listy do Redakcyi i do Expedycyi winny być frankowane.

№ 204. Piątek 5 września 1862 № 204.

POZNAN, 4 września.

Wyprawa Garibaldego na Rzym prędzéj swój koniec wzięła, niżli przewidywać było można. Oswodziciel Włoch, któremu Wiktor Emanuel głównie włoski tron swój zawdzięcza, niezmordowany, nieustraszony i najzupełniéj bezinteresowny bojownik wielkiéj idei jedności i niepodległości narodu swego i swéj ojczyzny, ulubieniec nietylko włoskiego ludu ale wszystkich ludów uciśnionych, ciężko ranny w smutnéj bo bratobójczéj z wojskiem włoskiém walce, jeńcem dziś Wiktora Emanuela i czeka wyroku za jawny rokosz przeciwko ukonstytuowanéj władzy swego króla. Wydawszy hasło: „Rzym albo śmierć,“ zrobił co było w jego mocy, by je śmiałym czynem urzeczywistnić, ale i śmierci nie poniósł i Rzymu dla Włoch niepozyskał.

Nie należąc do tych, dla których powodzenie lub porażka przedsięwzięcia są jedyną miarą jego wartości i tytułem do sławienia mężów co mu przewodniczyli albo do rzucania na nich wyroku potępienia, nie myślimy z tak rychłéj klęski Garibaldego wyciągać wniosków niekorzystnych dla śmiałego ale nie-wczesnego i niefortunnego kroku, bo wielkie nasze o nim wątpliwości w czém inném początek swój brały i porażkę poprzedzały. Zdawało nam się, że jakkolwiek Garibaldi uosabia niejako dzisiejszą włoską ideę, a patryotyzmem, śmiałością i poświęceniem swojém wzbił się na stanowisko potęgi rzeczywiście nad umysłami włoskiego narodu królującéj, to przecież zbyt śmiałą i niebespieczną było grą, w pierwszych chwilach ukonstytuowania się Królestwa Włoskiego, wszystko znów na powrót na kartę stawiać i radząc się tylko gorącéj a niecierpliwéj żądzy patryotycznéj, używać i nadużywać téj moralnéj potęgi, do zaczepiania jedynéj ukonstytuowanéj włoskiéj władzy, króla Wiktora Emanuela, do rospoczynania wojny domowéj pospołu z wojną przeciwko Francyi a prawdopodobnie i przeciwko Austryi, chociażby to wszystko miało płynąć z patryotycznéj myśli, przez większość narodu w sercu i w umyśle żywionéj; rzeczy bowiem nie stały tak rospaczliwie, ażeby nie już jeden wojownik patryota, ale cały za nim naród miał był zawołać sobie: „Rzym albo śmierć!“ Dziś tych wątpliwości daléj rosprowadzać i z niemi na harc przeciwko porażonemu Garibaldemu wyjeżdżać ani mamy serca, boby nam się to zdało urąganiem nieszczęściu wielkiego ludowego bohatera.

Co się z osobą jego stanie, nie trudno przewidzieć. Rokoszanina pospolitego, który podnosząc oręż przeciwko ukonstytuowanéj i uznanéj władzy najwyższéj w narodzie, nie potrafi zwycięstwem i stworzeniem nowéj władzy odkupić i usprawiedliwić niejako swego zamachu przeciwko organizmowi państwa, śmierć zwykła czekać. Garibaldi, lubo prywatny dziś tylko człowiek i żadną cząstką ukonstytuowanéj władzy nie przyodziany, stoi wszelako w tak wyjątkowym stosunku do narodu, do króla i do młodego jeszcze państwa, którego jest po części twórcą a po części moralnym dziś jeszcze władzcą, że zupełném jest niepodobieństwem, ażeby to państwo i ten król obeszli się ze sławnym jeńcem jak z pospolitym rokoszaninem. Zapewne więc po zapadnięciu pro forma wyroku skazującego, nastąpi ułaskawienie i rodzaj dobrowolnego wygnania, na czas niejaki przynajmniéj. Co się natomiast z uratowaném państwem i ze zwycięskim królem stanie, trudniéj przewidzieć. Wiktor Emanuel po wzięciu rannego Garibaldego do niewoli, w cięższém jest niemal położeniu, niżli wprzódy, bo stanął w jawném przeciwieństwie do bardzo żywego poczucia mas ludowych i będzie zapewne musiał, rad nie rad, szukać punktu oparcia dla swojéj świeżéj jeszcze władzy, nie w tych żywiołach które ją stworzyły, ale w zwykłych środkach i sposobach dynastyi królewskich, pasujących się z potęgami ludowemi. Co do państwa włoskiego, bardziéj niż kiedykolwiek popadło ono przez zwycięstwo pod Aspromonte, w hołdowniczą niemal zależność od Francyi, bo gabinet Ratazzego który tę upokarzającą dla narodowego poczucia uległość wyobraża i dla tego właśnie tak mocno jest w narodzie znienawidzony, utwierdził się na nowo w posadzie swojéj. Nowy król włoski wszelako w jawném do idei narodowéj przeciwieństwie, a państwo włoskie w hołdowniczéj zależności od obcéj polityki, żadnych zgoła warunków trwałości nie przedstawiają. Widzą i rozumieją to z pewnością w Turynie równie dobrze jak gdzie indziéj; dla tego sądzimy, że Wiktor Emanuel naturą rzeczy pchany teraz będzie do popierania, chociaż innemi może drogami, wszczętego przez swego dzisiejszego jeńca ruchu na Rzym, a państwo włoskie do otrząśnięcia się ze zbyt dotkliwéj i upokarzającéj opieki swego niedawnego dobroczyńcy i sojusznika, Napoleona.

N. Pan raczył nadać hr. Bernhardowi Schmettowowi w Pommerzig, w powiecie krosieńskim, order orła czerwonego czwartéj klasy.

Berlin, 3 września. Zanim budżet wojskowy przyjdzie pod obrady przed plenum izby poselskiéj, zamierza ministerstwo stanu przedłożyć téjże izbie opracowany memoryał, który wyjaśnia powody tak ze względu na zagraniczną jak i wewnętrzną politykę pruską, dla których rząd obstawać musi przy przez siebie popieranéj organizacyi armii. Dokument ten rozbiera obecnie ministerstwo stanu i po przyjęciu go przedłoży do zatwierdzenia N. Panu.

— Oczekiwane od dawnego czasu zmiany w dyplomatycznéj reprezentacyi Rosyi u dworów niemieckich wkrótce nastąpią. W miejsce hr. Kisielewa, który reprezentował Rosyą w Paryżu, powołano barona Budberga, dotychczasowego posła rosyjskiego u dworu berlińskiego. U dworu pruskiego uwierzytelniony będzie radzca państwa Oubril, a pierwszy radzca tutejszego poselstwa baron Mohrenheim przeznaczony jest na rosyjskiego posła do Drezna.

— Gazeta Elberfeldzka zaprzecza, jakoby rząd zaniósł apelacyą przeciwko wyrokowi pierwszéj instancyi, uznającemu Dresemanna i wspólników niewinnymi oszczerstwa ministra stanu p. Heydta.

— Wedle nadeszłych tu wczoraj wiadomości król powróci z wód Doberan w przyszłą niedzielę do Berlina.

— Niemieckie stronnictwo postępowe izby poselskiéj wybrało na nowo wczoraj przy wyborze zarządu ośmiu dotychczasowych członków, mianowicie: Behrenda, Forckenbecka, Hoverbecka, Immermanna, Rönnego z Solingen, Schulzego z Delitsch, Simona i Waldecka, a w miejsce posła Twestena za dziewiątego członka posła Virchowa.

— Rosprawy nad petycyą obywateli z W. Ks. Poznańskiego tyczącą się używania języka ojczystego, odłożono na piątkową sesyą plenarną izby poselskiéj. Petycya ta już miała być rozbieraną na wczorajszém posiedzeniu. Tutejsze gazety donoszą, że w dniu tym wielu Polaków na trybunach spostrzegano, znajdowali się pomiędzy słuchaczami także członkowie polskiéj izby panów.

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa, 1 września. P. o. głównego prezydującego w komisyi spraw wewnętrznych, hr. Keller, przybył do Warszawy. Wysłany za przestępstwo polityczne w roku 1854 na osiedlenie do Tobolska Franciszek Kochanowski, otrzymał pozwolenie powrotu z Syberyi z zastrzeżeniami ukazu z 29 kwietnia 1857 roku. W drodze szczególnéj łaski cofniono konfiskatę wyrzeczoną na majątek hr. Stanisława Ostrowskiego w r. 1837 przez postanowienie rady administracyjnéj, wraz z skutkami téj konfiskaty. Urządzają na mieszkanie dla namiestnika zamek królewski, jeszcze przed zimą; pierwszeństwo w oddaniu robót, które z wolnéj ręki oddane być mają, pozostawiono majstrom i rzemieślnikom miejscowym.

— Piszą stąd, 28 sierpnia, do Czasu: W dziennikach wczorajszych ogłoszono nam odezwę w. ks. Konstantego, w któréj jest mowa o uczuciach w. księcia dla Polski, o zamachach i wezwanie, ażeby się Polacy w tém uczuciu łączyli z w. księciem i wystąpili przeciwko „stronnictwu wywrotu“ przeciwko „sprzysiężeniu potwornemu,“ dla którego umieszczono groźby. Odezwę tę nazwano w Warszawie odezwą bez kaucyi. Rzeczywiście nie ma w niéj żadnéj wskazówki, z któréjby wywróżyć można o zmianie systemu rządowego, o wejściu rządu na nową drogę. „Wielkie reformy,“ bo tak nazwano cząstkowe reformy wychowania publicznego i administracyi, nie są dostateczne do uspokojenia do dna przez rządowe represyjne środki wzburzonego społeczeństwa, nie są dostateczne do zaspokojenia potrzeb narodu i do naprawy złego, którego początek jest w zasadzie saméj systemu rządowego na samowolności i despotyzmie opartego. Rząd przedstawiony jest w téj odezwie jako obrońca porządku, przeciwnicy nazwani stronnictwem wywrotu, stronnictwem umiejącym burzyć a nie budować. Cały bieg wypadków, całe położenie kraju i postępowanie rządu wskazuje wprost przeciwnie. Rząd nie tylko nie umie nic budować ale ciągle burzy; burzy społeczność, burzy własną machinę rządową i wszelkie prawo; a głównym tego powodem są fałszywe podstawy systemu rządowego: samowolność i ucisk narodu, który zamiast rozwijać zniszczyć zamierzył. Nie rząd dla rządzonych, ale według jego postępowania, rządzeni są dla rządu, który względem nich stoi na nieprzyjacielskiém stanowisku. Zimno, a sprawiedliwie sądzący nasze wypadki historyk, wyrzecze z pewnością, że żywioł wywrotu reprezentowany jest przez rząd, żywioł zaś organizacyjny i porządkujący jest na stronie tych których nazwano burzycielami za to, że chcą trwale i na gruntownéj podstawie budować; i nie mogą nazwać restauracyą budowy dawanie nowych okiennic w zbutwiałym zupełnie gmachu postawionym na błocie. Niesprawiedliwém więc jest ocenienie w odezwie opozycyi, która dzieląc się na różne odcienia, obejmuje cały naród, niesłuszne przypisywanie sobie charakteru porządku i życia, wówczas kiedy nie ma nawet siły zachować się spokojnie w obec najmniejszéj manifestacyi narodowéj, w obec nawet stroju narodowego. Ton odezwy przychylny naszéj narodowości pozornie, bo kiedy w. książę wzywa, ażeby wspólnie z nim i zgodnie Polacy pracowali około dobra Polski, to powinien sam stanąć na drodze polskiéj, powinien narodowość polską rozwijać a przynajmniéj uszanować wszędzie gdzie jest; tymczasem ani w odezwie, ani w żadnym akcie rządowym nie dano nawet obietnicy reform narodowych w prowincyach polskich dawniéj zabranych.

Rewizye i aresztowania nie ustają. Trudno jest spamiętać nazwiska pobranych, tylu ich jest. Ucisk nie zmniejszył się. Patrole dzisiaj bardzo chodziły po mieście. Przedwczoraj, nie tylko na Elektoralnéj, Grzybowie i Zielnéj, ale i na Długiéj ulicy, kozacy bili i tratowali publiczność. Na Długiéj ulicy policya napadła dniem na mieszkanie urzędnika i trzech z wizytą do niego przybyłych młodych ludzi, razem z gospodarzem zaaresztowała. Lud się zbiegł, ale nie mógł obronić bez żadnego powodu aresztowanych.

Na komisyą śledczą posypały się ordery i łaski: następujący członkowie téj okropnéj inkwizycyi zostali udekorowani: Bazyli Gładki, August Łagodowski, Izydor Dąbrowski, Antoni Skowroński, inni, późniéj zostaną wynagrodzeni.

Władza wojskowa wydała rozkaz do żołnierzy odnoszenia do niéj plakatów, jakie pomiędzy nimi kursują, obiecując za każdy plakat płacić oddawcy rubla.

— Czytamy w Dzienniku Powszechnym:

„W proklamacyi w. księcia namiestnika onegdaj ogłoszonéj, mowa jest o knowaniach stronnictwa wywrotu i o sprzysiężeniu, będących źródłem czynów morderczych ostatniemi czasy w Warszawie spełnionych. Jakoż podane do publicznéj wiadomości sądowe sprawozdania ze śledztw wyprowadzonych z okoliczności tych zamachów, świadczą, iż czyny te nakazywane były podług ułożonego planu przez spiskowych, którzy trzymając się sami na ustroniu, lub w danym razie broniąc się ucieczką, od ugodzonych do zbrodni sprawców odbierali przysięgi, dostarczali im pieniędzy i narzędzi morderstwa, czuwali nad ich krokami i obmyślali dla nich środki ucieczki. Oddzielne poszukiwania co do spisków prowadzone, dostarczyły już władzy piśmiennych dowodów, wyświecających układ sprzysiężeń. Tego rodzaju jest drukowany program organizacyi, podpisany przez tak zwany centralny komitet, oraz forma organizacyi znaleziona przy jednéj z osób poszlakowanych. Program wytyka jako cel stowarzyszenia wywołanie powszechnego w kraju zaburzenia, przy czém powiedziane jest, że stowarzyszenie zwraca szczególniéj usiłowania swoje do niższych, tak miejskich jako wiejskich warstw społeczeństwa, że organizacya przez wszystkie koła i osoby do niéj należące, prowadzi słowem, pismem i czynem propagandę powstańczą; utrzymując ją w jednym kierunku i kontroli, że *utrzymując naród w powadze żałoby i w powstrzymywaniu się od wszelkich zabaw*, urządza przeciwko władzy opozycyą jawną i skrytą, podkopuje wszędzie jéj siły i nieogradzając się naprzód określonemi postanowieniami, spożytkować ma na rzecz ruchu wszystkie pozycye rządu, czy to przez opór czy też agitacyą, któréj postać i kierunek stósownie do okoliczności stanowi, że organizacya gromadzi zasoby pieniężne przez nałożony na kraj podatek i przeprowadza uzbrojenie przez zakupywanie broni i urządzenie jéj składów. Część pisma mającą tytuł: forma organizacyi, jako bliżéj objaśniającą ostatnie zdarzenia, tutaj ogłaszamy:

Forma organizacyi.

— Dziesięciu ludzi związanych w ścisłą całość, stanowią jednostkę, nad którą władzę ma Dziesiętnik. Dziesiątka jest podstawą organizacyi. Dziesiętnika naznacza Setnik, a Okręgowy go potwierdza; w razie niewypełnienia rozkazu lub przeciwnego programowi kierunku, Dziesiętnik na przedstawienie Setnika, otrzymuje dymisyą od Okręgowego.

— Dziesiętnik odbiera rozkazy od Setnika, któremu wedle możności, jak najczęściéj donosi, co zaszło w jego dziesiątce; zarazem udziela mu spostrzeżenia i wiadomości zebrane przez podwładnych po za dziesiątką, które w razie znacznéj ich wagi, odnosi natychmiast do Okręgowego. Dziesiętnik zostaje w ciągłych stosunkach z podwładnymi, a obowiązany będąc czuwać nad bespieczeństwem i całością dziesiątki, czuwać zarazem będzie nad postępowaniem i stosunkami każdego, rozwijać będzie ich umysły w kierunku programu organizacyi, nie dopuszczając żadnych od niego zboczeń.

— Członka nowego przyjmuje Dziesiętnik i Setnik za stósowną rekomendacyą dawniéj będącego w dziesiątce. W przyjmowaniu raczéj na charakter, uczciwość i gotowość poświęcenia się, jak na inne przymioty zwracać będzie uwagę. Wzięcie słowa i zobowiązanie się do zachowania tajemnicy tak na wolności jak i w razie aresztowania w więzieniu, jest dostateczną i jedyną formą, w przyjęciu nowego członka. Przysięga tylko w razach nadzwyczajnych, a szczególniéj przed powstaniem zarządzoną będzie.

— Każdemu z dziesiątki dającemu gwarancyą utrzymania sprężystego i karnego podwładnych, wolno jest zebrać nową dziesiątkę, któréj jest Dziesiętnikiem. Jeżeli oddział stu jest zupełnym zostaje Setnikiem.

— Wszyscy członkowie Dziesiątki, jak i innych kółek, tak przełożeni jak i podwładni, powinni mieć spojone zasady organizacyi, ażeby pozostali wiernymi obowiązkom, jakie z nich wypływają. Winni są bezwzględne posłuszeństwo komitetowi centralnemu narodowemu i zwierzchnikom przez niego wyznaczonym. Obowiązani są regularnie uiszczać na czas oznaczony przez komitet określony podatek, gorliwe i sumienne wykonywanie rozkazów komitetu. W stosunkach względem kolegów w organizacyi, obowiązani są dawać wzajemną pomoc i ratunek w razie nieszczęścia lub zagrożenia niewolą. Obowiązani pomiędzy ludnością nie będącą w organizacyi prowadzić propagandę powstańczą a sami kształcić się rewolucyjnie wedle możności w największéj tajemnicy wojskowo. Wyrabiać w sobie daléj konieczną dla wykonania wielkich dzieł, odwagę cywilną i wojskową, cierpliwość i poświęcenie bezwarunkowe. Każdy oprócz tego wiedzieć powinien, że za niedopełnienie obowiązków i rozkazów ulegnie karze.

— Setnik ma władzę nad dziesięciu Dziesiętnikami, przez nich rządzi setką. Setnika oznacza Okręgowy, a zmienia go wydział miejski na przedstawienie tegoż Okręgowego, z powodów wyżéj określonych. Setnik odbiera rozkazy od Okręgowego, któremu ile możności jak najczęściéj donosi o wszystkiém, co zaszło w jego setce, jak i po za nią. Nad bespieczeństwem setki i wykonywaniem obowiązków i rozkazów, pilnie Setnik czuwać powinien. Atrybucye i władze Setnika w setce, są takie same, jak Dziesiętnika w dziesiątku.

— Okręgowy ma władzę nad dziesięciu setnikami, a przez nich rządzi tysiącem ludzi. Okręgowego naznacza wydział miejski, a potwierdza komitet centralny lub prowincyonalny. Dymisyą daje mu z powodów wyżéj wskazanych. Okręgowy odbiera rozkazy od wydziałowego i wydziału miejskiego, przez ajenta stale i umyślnie do niego wysyłanego. Okręgowy składa codziennie raport wydziałowemu o stanie okręgu i pilnuje indywiduów niebespiecznych dla organizacyi. Raporty i rozkazy podawane są ustnie, lub przez umówione znaki. Atrybucye okręgowego w okręgu, są takie same, jak setnika w setce.

— Dwa lub trzy okręgi, stosownie do miejscowych okoliczności i uznania wydziału miejskiego, stanowią wydział, na którego czele stojący wydziałowy, odbierać będzie rozkazy od wydziału miejskiego wprost lub za pośrednictwem ajentów komitetu. Wydziałowy zajmuje się głównie kontrolowaniem okręgowych i rozpowszechnieniem ćwiczeń wojskowych. Atrybucye jego władzy w wydziale, są takie same, jak okręgowego w okręgu.

— Władza nad wydziałowymi w całéj Warszawie, oddana jest wydziałowi miejskiemu, który składa się z trzech członków komitetu. Wydział miejski czuwa nad miastem i całą gminą organizacyi. Składa raport komitetowi i odbiera od niego instrukcye, które pilnie bez żadnych zboczeń wykonywa. Naczelnik miasta usunięty być może przez komitet.

— Na prowincyi w ten sam sposób przeprowadza się organizacya z różnicą, że setnika zastępuje okręgowy, którego władza nad terrytoryum całego okręgu się rozciąga. Okręgowego zaś zastępuje naczelnik powiatu, wydział miejski, naczelnik wojewódzki i rada, która obierze sobie w liczbie dwóch lub jednego naczelnika powiatowego. Naczelnik wojewódzki komunikuje się sam lub odbiera rozkazy przez stałego ajenta od komitetu.

— W prowicyach dalszych od Warszawy, jak na Litwie, Rusi, Galicyi i w Poznańskiém, zaprowadzona być ma taka sama organizacya z komitetami prowincyonalnemi narodowemi, które rządzą całą organizacyą w prowincyi i zostają przez stałych ajentów w ciągłych porozumieniach z komitetem centralnym w Warszawie i od niego rozporządzenia odbierają.

— Komitet narodowy emigracyjny, pozostaje pod władzą komitetu narodowego centralnego, przeprowadza organizacyą narodową w emigracyi i rządzi nią; zajmuje się prócz tego wydawaniem pisma polskiego w emigracyi, oddziaływając korzystnie na opinią Europy dla sprawy polskiéj i czuwa nad wszystkiemi usiłowaniami podźwignięcia ludów. O stanie Europy zdaje komitetowi centralnemu sprawozdanie.

— Komitet wojskowy zachowując się autonomicznie względem komitetu centralnego, przez dwóch członków delegatów wojskowego i cywilnego, komunikuje się z nim, odbiera hasła i insynuacye, dopóki znajduje się w Polsce, w głównym kierunku czyni się zależnym od komitetu centralnego narodowego.

— Komitet centralny narodowy rezyduje w Warszawie i skupia w sobie całą władzę nad organizacyą. Ma on charakter władzy nieograniczonéj, z któréj nikomu sprawozdania nie robi, ani téż tłómaczenia ze swych czynów nie zdaje. Usuniętym być może tylko za zgodą większości głosów komitetu. Wszelki rokosz przeciw jego władzy, uznanym będzie za bezskuteczny i nielegalizujący nowego położenia rzeczy.

— Komitet centralny narodowy składa się z siedmiu członków, których sam komitet wybiera i usuwa większością głosów. W razie aresztowania jednego lub kilku członków, pozostali dobierają brakującą liczbę członków, mając głównie na uwadze siłę charakteru, rozum i usposobienie powstańcze nowych członków. Uchwały następują większością głosów. Prezyduje na posiedzeniu regulator.

— Komitet centralny narodowy dzieli się na wydziały:

1. Interesów miasta Warszawy.
2. Interesów prowincyi.
3. Stosunków zagranicznych.
4. Policyi, przez którą rozciąga najskrupulatniejszą kontrolą nad najazdem i wszelkiemi działaniami w narodzie.
5. Wydział skarbu.

Prócz tego komitet centralny, do wydziału stosunków zagranicznych, dołącza wydział prasy, którą ma pod swoim bezpośrednim nadzorem i przez którą kieruje opinią publiczną; i na całém terrytoryum Polski starać się będzie według możności o urządzenie poczty. Kolejno każdy z członków komitetu jest dyżurnym, a miejsce jego pobytu, znane jest tylko wydziałowi miejskiemu, wydziałowym i ajentom stałym. Ajenci są stali: na prowincyą i za granicę; prócz tego każdy z członków ma przy sobie dwóch ajentów pomocników.

— W wykonaniu swojéj nieograniczonéj władzy, centralny komitet za wykroczonia swoich podwładnych naczelników przeciw rozkazom komitetu i kierunkowi organizacyi w programie wskazanym, daje dymisyą, albo zamienia się w sąd, lub go z innych osób naznacza i winnego pociąga do tłómaczenia.

— Członkowie centralnego komitetu uroczyście przysięgają tajemnicę nazwisk, działań komitetu i całéj organizacyi, tak przez czas swego urzędowania, jak i po skończoném urzędowaniu.

— Chwilę powstania, sam komitet naznacza, plan jego układa, wyznacza naczelnika wojskowego Polski i rząd tymczasowy, a z rozpoczęciem jego funkcyonowania, komitet i organizacya narodowa rozwięzują się.

Dan w Warszawie dnia 24 lipca 1862 r.

„Pismo to pokazuje dowodnie iż sprzysiężenie usiłujące miotać Warszawą i krajem i z drogi reform i ulepszeń towarzyskich strącić nas w przepaść odmętu, nosi na sobie te same cechy jak knowania i spiski stronnictwa bezrządu, w niektórych innych krajach na zachodzie odkryte i ukrócone, z tą niestety różnicą, iż u nas mordy należą do codziennych środków działania tego stronnictwa, które na naszéj ziemi tém większą okazuje zapalczywość im więcéj reformy i zbawienne ulepszenia przez administracyą krajową w nowym jéj składzie niezachwianie przeprowadzane, wszelką podstawę bytu temu stronnictwu odejmują i potępienie wszystkich ludzi dobréj woli w narodzie na knowania jego ściągają.“

— Czytamy w Dz. Powsz. o wykonaniu prawa o cywilném równouprawnieniu żydów:

„Komisya rządowa spraw wewnętrznych w dalszym ciągu rozwinięcia ukazu najwyższego z d. 24 maja (5 czerwca) r. b. co do uprawnienia pod względem praw cywilnych żydów, po przejrzeniu przepisów ograniczających dotąd starozakonnych w Królestwie w prowadzeniu rzemiosł, handlu i przemysłu, z upoważnienia rady administracyjnéj Królestwa, wydała następujące do władz właściwych zarządzenia.

Z mocy przepisów dotychczasowych, żydzi podlegali pod względem rzemiosł, handlu i przemysłu następującym ścieśnieniom:

1. Nie mogli zasiadać na zgromadzeniach majstrów rzemieślniczych, należeć do wyborów, ani być wybieranymi na starszych tychże zgromadzeń, wreszcie nie mogli być powoływani na biegłych przy wyzwalaniu uczniów na czeladników i tych ostatnich na majstrów;

2, nie mogli zasiadać na zgromadzeniach kupców, obierać starszych tych zgromadzeń, ani na takowych być obieranymi;

3, nie mogli mieć udziału w wyborach na sędziów trybunału handlowego, ani na radców handlowych przy banku polskim.

„W zastósowaniu się do nowego prawa, komisya rządowa oznajmiła:

co do 1go, że przy wykonywaniu rzemiosł, żydzi nie powinni podlegać żadnym odmiennym od innych mieszkańców przepisom, że zatém będą mogli należeć do wyborów na członków urzędów starszych zgromadzeń rzemieślniczych, być wybieranymi na takich członków i być używanymi za biegłych przy wyzwalaniu uczniów na czeladników i tych ostatnich na majstrów;

co do 2go, że uchylenie podobnych ograniczeń rozciągać się ma i do zgromadzeń kupieckich;

co do 3go, że żydzi będą mogli należeć do wyborów na sędziów trybunału handlowego i na radców przy banku polskim, tudzież będą mogli być na zebraniach tych wybierani.“

AUSTRYA.

Wiedeń, 2 września. Cesarz mianował 30 sierpnia namiestnika terszyckiego, Burgera, ministrem marynarki. Poczta i telegrafy zostają przy ministerstwie handlu.

W Tyrolu uwięziono młodego franciszkana, który w Kaltern bawił od półtora roku dla nauczenia się po niemiecku. Dwaj komisarze policyjni na roskaz telegraficzny wyższego sądu inszpruckiego przybyli po niego ekstrapocztą z Trydentu, wyrwali go o 2 z północy z celi klasztornéj i z sobą zabrali. Sądzą że oskarżony o zdradę stanu.

Biskup Mażyrewicz przesłał od siebie dla Hercegowian i Czarnogórców 50 złr.

FRANCYA.

Paryż, 31 sierpnia. Niezmierne zrobiła wrażenie ogłoszona wczoraj w giełdzie wiadomość o schwytaniu Garibaldego i przytłumieniu rewolucyjnego ruchu we Włoszech; wiadomość nadeszła podobno już przedwczoraj wieczorem, ale ją dopiero wczoraj wywieszono, z obawy, aby nie była przedwczesną. Wszystkie dzienniki rozpisują się dzisiaj z uwagami nad tym wypadkiem; wszystkie, nawet la France senatora Laguerronniera, żałują Garibaldego, że w taki sposób skończył puszczając się na przekór rozsądkowi na awanturnicze przedsięwzięcie i przeceniając siebie i wpływ swój na naród, ale przyznają oraz że koniec ten jest jeszcze najszczęśliwszy jaki mógł być i przyczynia się nie mało do ustalenia tronu W. Emanuela, który przebył swoję ogniową próbę. Upadek Garibaldego odbiera rządowi francuskiemu wszelki pozór, którym się dotychczas zasłaniał twierdząc, że mu honor wojskowy nie pozwala opuścić Rzymu i przyspiesza chwilę, w któréj się sprawa okupacyi rzymskiéj dyplomatycznie skończyć musi. Wprawdzie Francya wydobyła się z wielkiego niebespieczeństwa, które jéj groziło, ciężkich sporów z Anglią, ale niewątpliwą jest rzeczą, że gabinet londyński zacznie teraz na drodze dyplomatycznéj domagać się zadośćuczynienia zasadom nieinterwencyi i wydania Rzymu W. Emanuelowi. Słychać, że sprawa rzymska będzie głównym przedmiotem narad wszystkich ministrów i członków rady prywatnéj cesarskiéj powołanych do St. Cloud na poniedziałek. Telegram turyński jak gdyby cudem wrócił od razu spekulantom i giełdowemu światu całą fantazyą, którą im Garibaldi był odebrał, papiery wszystkie, a szczególnie włoskie poszły zaraz niezmiernie w górę.

— Konferencye w Stambule jeszcze nie zerwane, jak zdaje; dnia 22 i 25 odbyły się ostatnie posiedzenia, które by tak bezskuteczne, jak poprzedzające. Turcya wystąpiła z wemi i to dość rogatemi wnioskami, żądała bowiem aby Serbwie zniżyli znaczną liczbę swego wojska, na co naturalnie zezwolono. Z Czarnogóry bardzo smutne dochodzą wieści, kre potrzebują jednak jeszcze potwierdzenia; Turcy stoją przy Cetynii (stolicy Czarnogóry); miasteczko to pełne rych i rannych zostało w kilku miejscach podpalone, a książ Nikita i wojewoda Mirko uciekli.

— Echo de la Presse twierdzi, że Monsigneur Chi nuncyusz apostolski przy dworze francuskim, przepędził trzy dni w willi lorda Cowleya, posła angielskiego w Chantill jedynie tylko książę Metternich, poseł austryacki, przypuszcany był do poufałych rozmów między nimi.

— Biskupstwo w Algierze zamienione zostanie na ar biskupstwo, a w Konstantynie i w Oranie utworzone będą skupstwa.

— Cesarz Napoleon posłał jednego ze swoich przyboczny oficerów do Serbii, aby się przekonał o stanie wojennym tekraju. Roszczenia Turcyi wspieranéj wszelkiemi siłami prAnglią i Austryą do najwyższego stopnia oburzyły naród serski, tak że o zgodzie niema mowy i lada chwilę spodziewać należy wybuchu wojny. Serbowie pod żadnym warunkiem nie chcą już znieść armat tureckich nad swemi głosami i turckiéj załogi w swojéj stolicy, a Turcya wzbrania się stanowodwołać załogę z Białogrodu. Konferencya z d. 25 tm. rówwała bezskuteczną jak poprzedzająca; reprezentanci nie mo się zgodzić względem warunków pod jakiemi załoga turec miałaby na dal zostać w Białogrodzie. Z Czarnogórcami cigle bój zacięty; pod Rzeką przyszło znów do walki, w któ zwycięstwo przypisują sobie obiedwie strony.

Z Meksyku przybyły do Southamptonu wiadomości, dochdzące do 1 sierpnia. Nic się tam właściwie nie zmieniło; Fracuzów nikt nie zaczepił. Juarez miał napisać poufny list cesarza Napoleona.

— Rząd rosyjski wystósował notę do swoich poselstw której wyjaśnia im powody, które go skłoniły do uznarządu włoskiego. Gabinet petersburski nie chciał przez rozstrzygnąć żadnéj z trudności prawa publicznego wywołaprzez powstanie nowego królestwa, uważał tylko że uznanie jest niezbędném tak dla korzyści Rosyi, jako téż dla utrzymania zasady monarchicznéj w Europie.

— Said pasza, wicekról egipski, który po niebespieczchorobie przyszedł już do siebie, odwiedził cesarza i wyjechdo Francyi południowéj, gdzie w bliskości Nîmes przez kildni na wsi zabawi; później wyjedzie do Stambułu.

— Gazette de France zamieściła korespondcyą z Petersburga, która jeżeli jest autentyczną zasługiwałaby na szczególną rządów chrześciańskich uwagę. W każdrazie cesarz Aleksander II powinienby nakazać w interesie rzdowym wyjaśnienie tajemnicy. Przypominają sobie zapewczytelnicy metropolitę Sokalskiego, którego papież tak uroczcie w Rzymie przyjmował i na naczelnika kościoła uniackiebułgarskiego przeznaczył. Wkrótce po powrocie do Konstannopola arcybiskup znikł. Mówiono, że dopuścił się apostai nakoniec głoszono, że umarł. Otóż korespondent Gazetde France utrzymuje, że metropolita Sokalski żyje, że gosoba, któréj nie chce wymienić, widziała w Kijow w jakimsiś klasztorze, że nie odstąpił wiary, do któréj dobrwolnie i z przekonania powrócił, słowem, że jest to nowa ofiafanatyzmu grecko-rosyjskiego. Korespondent tak opowiaprzygody arcybiskupa metropolity Sokalskiego. Do wielu chrześciańskich (są to słowa korespondenta) czcigodny past nie łączył przezorności węża. Dał się zwabić do ambasarosyjskiéj w Konstantynopolu, a co gorsza do stojącego na prziwko pałacu na Bosforze statku rosyjskiego, Jak tylko wstąpił na pokład, już przekonał się, że jest więźniem. Wdze tureckie reklamowały, ambasada odpowiada, że starzw czasie żeglugi zachorował i dojeżdżając do Odessy umAle aktu zejścia okazać nie mogła, albowiem gubernator odehr. Aleksander Strogonow, człowiek zacny i prawy, podpistakowego wzbronił się. Że władze tureckie są bardzo lenw dochodzeniach i reklamacyach a szczególniéj islamizm obchodzących, przeto rzecz ucichła i czyn niecny gwałtu spenionym bezkarnie został. O ile jest prawdy w tém oskarżeniu trudno odgadnąć, to tylko pewna, że jest wiele prawdopodobieństwa. Zdaje nam się, że tak jak wyżéj wspomnieliśmstroną najwięcéj interesowaną w tym dramacie jest rząd rosyski. Powinien przyłożyć wszelkich starań do oświecenia opipublicznéj, która w przeciwnym razie będzie miała prawoskarżenia korespondenta gazety francuskiéj uważać za ważne. Życzymy, ażeby sobie czytelnicy przypomnieli wszystkie okoliczności towarzyszące zamknięciu metropolity Sokalskiega przekonają się o podstawie naszych domagań.

Paryż, 1 września. Schwytanie Garibaldego i przytłumienie powstania, które tak wielkiém niebespieczeństwem grozirządowi włoskiemu i pokojowi świata, wzmocniło wprawdkoronę na głowie W. Emanuela i wydobyło Francyą z nadzwyczaj krytycznego położenia, ale pociągnęło za sobą koniecznoniemal, jeźli nie rozstrzygnienia sprawy rzymskiéj, to przynamniéj popchnięcia jéj w jakim kierunku, bądź na lewo, bądź prawo. Wszyscy to czują, wszystkie dzienniki się na to zgdzają i o tém piszą. Liberalne pisma paryskie, Journal dDébats, Opinion nationale, Presse, Siècle, Tempnie przestają od pierwszéj zaraz chwili przedstawiać rządowże odwołanie załogi z Rzymu jest teraz koniecznością dla niego; dzienniki religijne i legitymistowskie nie ukrywają swenajszczerszego zadowolnienia z tego, co się stało; dzienniki półurzędowe, mianowicie Patrie, Pays, Constitutionnel albo milczą dyskretnie, albo téż kręcą się tak w dwuznaczkach i ogólnikach, aby był, jak mówią, wilk syty i koza cała, a wreszcie la France senatora Laguerronniera, która wyrobi sobie najbielszy legitymizm na tle napoleońskiego cezarianizmu dowodziła wczoraj Constitutionnelowi, z którym w cigłych jest bojach, że cesarz nigdy nie miał myśli oddania Rz

Włochom, że to jest myśl, która „wraz ze zgubnemi zamysłami Mazziniego wyrodziła się ze spisków i wśród spisków.“ France wzywa prócz tego ministra Ratazzego, aby naśladował Kazimierza Pêriera i zrywając zupełnie z tradycyą rewolucyjną, zbliżył się do rządów i królów i zaprowadził ład we Włoszech. Zdaje się, że Ratazzego nie bardzo do tego zachęcać trzeba; chce on bodajnie wyzyskać powodzenie swoje na korzyść aliansu francuskiego, czyli raczéj wazalstwa od Francyi, z samowolności rządowéj ze szkodą sprawy narodowéj. Bardzo niemiłe zrobiło wrażenie u wszystkich zacnie myślących ludzi, że pułkownika Pallavicini natychmiast po schwytaniu Garibaldego mianował jenerałem, daleko gorsze jeszcze, że kazał Garibaldego stawić przed sąd wojenny. Czyliż chce go kazać rozstrzelać; jak kilkudziesięciu jego towarzyszów broni, którzy do wojska przeszli znów do dawnego swego dowódzcy, już rozstrzelić kazał? Być może, iż w Turynie na dworze upokarzającém wspomnienie, że korona włoska w znacznéj części z warsztatu Garibaldego pochodzi. Jednakże naród tak prędko niezapomni tym, który był najszczytniejszym, choć może nazbyt gorączkowym, wyrazem patryotyzmu włoskiego. Już na pierwszą, fałszywą wieść o śmierci Garibaldego, przyszło do rozruchów w Como, Mediolanie, które przemocą broni trzeba było uśmierzyć, a w Genui manifestacya doszła do takich rozmiarów, że chciał już ogłosić stan oblężenia, a w turyńskim gabinecie przez czas niejaki mocny popłoch panował; słychać że około 40 osób zabito. Tymczasem zdaje się że rana Garibaldego jest śmiertelną, choć jest bardzo niebezpieczną; obiedwie kule pochodzą od broni palnéj. Garibaldi sam prosi się żeby jak najprędzéj odesłano do Ameryki. Minister Ratazzi, jak się czego samowolnego dopuści i na gabinecie paryskim wymoże żadnego ustępstwa co się tyczy Rzymu, będzie miał ciężkie czasy gdy 15 tm. zbierze się znów parlament, który go opozycya już i tak gwałtownie go zaczepić myśli z powodu przytrzymania dwóch deputowanych bez pozwolenia izby. Twierdzą, że król W. Emanuel, aby ministerstwo swoje ocalić niespokojność narodu jakokolwiek ukoić, napisał własnoręczny list do cesarza, przedstawiając mu, że ponieważ rząd włoski dał teraz dość jasne i stanowcze dowody swéj siły i swych dobrych chęci, przeto cesarz powinien naznaczyć chwilę, w której niecierpliwość ludu włoskiego zadowolnioną będzie; wiadomość ta jednak potrzebuje potwierdzenia. Ważnym tym przedmiotem zajmują się teraz przedewszystkiém w najwyższych kołach cesarskich; walne posiedzenie ministrów i rady prywatnéj składającéj się z kardynała Morlot, marszałka Pelissier, ministra Foulda, prezydenta Troplong, księcia Morny, prezydenta Baroche, hrabiego Persigny, marszałka Vaillant i ministra Wawskiego) które się odbyć miało wczoraj, odroczoném zostało jutra, żeby wszystkie należące do niego osoby chwilowo nieobecne w Paryżu przybyć mogły. Przekonaniem jest powszechném, że cesarz poda pod rozwagę radzie pytanie: czy Rzym oddać Włochom, czy też nie, twierdzą nawet, że chce przedłożyć gotowy już plan cofnięcia załogi swojéj z wiecznego miasta. Jednakże podług tego sądząc jaki wiatr teraz wieje w najwyższych warstwach dworskich i rządowych nie można się spodziewać pomyślnego dla Włochów wypadku ze wszystkich sanhedrynów cesarskich, królewskich i dyplomatycznych.

— Z Meksyku donoszą Monitorowi, że nastąpiła wymiana jeńców, a oficerowie francuscy, którzy z niewoli do obozu przybyli chwalą bardzo sposób w jaki sobie z nimi postępował rząd i lud meksykański.

WŁOCHY

Turyn, 2 września. Jak donosi Italia odbyła się nadzwyczajna rada ministeryalna, na któréj zastanawiano się nad obecném położeniem. W radzie téj brali udział: Sclopis, wiceprezydent senatu, Alfieri, Azeglio, Techio i Farini. Stan zdrowia Garibaldego jest zaspakajający.

— Rząd francuski przesłał rządowi włoskiemu powinszowanie z powodu zwycięstwa pod Aspromonte na drodze telegraficznéj; lecz zwycięstwo to w wojnie domowéj dziś się już pokazuje, że nie jest utwierdzeniem Ratazzego u steru władzy. Jeżeli cesarz Napoleon w tajnéj swéj radzie postanowił utrzymanie statu quo ad calendas graecas, tedy wkrótce zażądać będzie musiał od ciała prawodawczego potrzebnych funduszy na utrzymanie 100 tysięcy wojska, któreby rządy Ratazzego w Włoszech wspierały. Zresztą jak się zdaje, Ratazzi sam przyszedł już do tego przekonania, że mu trudno by było nadal rządzić krajem bez stanu oblężenia.

— Aż dotąd nie podała Gazzetta ufficiale del Regno urzędowego sprawozdania, w jaki sposób Pallavicino zabrał Garibaldego w niewolą. Statek parowy „Jenerał Abbatucci,“ na którym Garibaldi się przeprawił z Catanei do Melito, należy do kompanii Valery, która w Bassia i Marsylii rezyduje. Kiedy statek ten pocztowy, który pod banderą francuską utrzymuje komunikacyą pocztową pomiędzy Genuą, włoskim lądem stałym i Sycylią, dla rządu włoskiego, na dniu 24 sierpnia przybył do Catanei, zabrał go Garibaldi w celu przewiezienia się do Melito. Po przewiezieniu Garibaldego kapitan okrętu nie mając już rąk związanych kontynuował daléj swą służbę pocztową i zabrał listy z Messyny do Neapolu, gdzie go jednakże wraz z załogą okrętową uwięziono a okręt zabrano. W tym samym dniu, 24 sierpnia, przybił parowiec pocztowy „Acostata,“ do portu katanejskiego i również użyty został przez Garibaldego do przewiezienia ochotników.

— Przedstawienie nowego baletu „Il Genio d'Italia“ zakazano w Genui, z powodu że Garibaldi z ochotnikami swymi w czerwonych koszulach w balecie tym zachodzi.

— Wzburzenie umysłów, które od kilku dni w Genui, Florencyi, Liwurnie, Brescyi i wielu innych miastach włoskich panuje, wywołała głównie proklamacya Garibaldego, która brzmi jak następuje: „Włosi! Program mój jest jeszcze zawsze ten sam, chcę, o ile to odemnie zależy, ażeby plebiscit z dnia 21 października 1860 r. przeszedł w rzeczywistość, ażeby układ pomiędzy ludem i królem doszedł do zupełnego wykonania. Korzę się przed majestatem Wiktora Emanuela, wybranego króla narodu; lecz jestem nieprzyjacielem ministerstwa, które tylko z imienia jest włoskiém, które aby się przypodobać dyplomacyi w miesiącu maju rozporządziło przyaresztowanie i proces przeciwko Sarnicemu, tak jak dziś na południu wywołuje wojnę domową, li tylko ażeby sobie zabespieczyć przychylność cesarza Napoleona. Podobne ministerstwo nie może i nie powinno być dłużéj cierpiane. Oszukuje króla i kompromituje go, jak się to stało w proklamacyi z dnia 3 sierpnia. Przez swój zatwardziały municypalizm doprowadza do oderwania się prowincyi południowych i zdradza naród. Liberya obcego pana nie powinna dla żadnego ministerstwa rościć pomiędzy nami pretensyi do honoru i poważania. Kiedym wstąpił na brzeg sycylijski, wspaniałomyślna ta wyspa stała na punkcie wybuchu z rozpaczy. Prowincye neapolitańskie, każdemu to jest świadomém, tylko za pomocą gniotącéj siły wojskowéj trzymane być mogą. Miłość i dobra administracya mają ugruntować jedność Włoch. Municypaliści obrali przeciwną drogę. Siali oni nienawiść i obficie nienawiść sprzątali. Obłąkani! pragną, wiem o tém, wojny domowéj, ażeby tém łatwiéj przyszłość wolności w krwi udusić i na ołtarzu despotyzmu zabijać upodobane ofiary. Ja co do méj osoby nie pozwolę, ażeby takie zbrodnicze plany zostały wykonane. Niechaj formuła plebiscitu jeszcze raz Włochy ocali! Oby wszelka miejscowa troska znikła przed wielką ideą jedności. Oby wszystkie serca i myślące głowy Włoch się połączyły, ażeby dopiąć wielki nasz cel odrodzenia! Oby myśli i czyn wszystkich patryotów wyłącznie skierowane były na rzymskie dzieło uwolnienia! Później inna sprawa! Do Rzymu, zatém do Rzymu! Powstańcie, wy waleczni z roku 1848 i 1849! Powstań, ty ognista młodzi z roku 1859 i 1860! Naprzód do świętéj wojny krzyżowéj! Zwyciężymy, bo mamy po sobie rozum, prawo narodowe i powszechne sumienie. Rewolucya nasza wzbudziła w świecie wielkie nadzieje. Powinniśmy je coraz bardziéj usprawiedliwiać. Jestem przekonany, że naród włoski nie zostanie niewiernym swemu obowiązkowi. Oby Bóg dał, żeby wtedy połączyła się z nami waleczna nasza armia! Jeżeli cośkolwiek dla Ojczyzny uczynić mógłem, tom uczynił, wierzcie moim słowom. Postanowiłem wnijść do Rzymu jako zwycięzca lub legnąć pod jego murami. Ale jeżeli umrę, jestem przekonany, pomścicie się godnie za moję śmierć i dokonacie mego dzieła. Niech żyją Włochy! Niech żyje Wiktór Emanuel na Kapitolu! Catanea, 24 sierpnia. G. Garibaldi.“

AMERYKA.

Nowy Jork, 25 sierpnia. Skonfederowani zajęli Clarksville w stanie Tennessee, na północ od Nashville, nad rzeką Cumberland, i ruszyli na warownią Donnelson, którą opuścili unioniści. Atak ich na Edgefield w Tennessee, odparto. Jenerał unii Pope stoi na brzegu północnym rzeki Rapahannock; skonfederowani zajęli brzeg południowy i ustawili baterye na linii 15 mil angielskich. Kilka razy chcieli przejść przez rzekę, ale ich zawsze odparto. Spodziewają się walnéj bitwy. W warowni Ridgely, w stanie Minnesota, biali z Indyanami się starli, przy czém około 500 pomordowano.

Wiadomości miejscowe i potoczne.

Poznań, 4 września. Dziś z rana opuściła kompania pątników złożona z około stu osób Poznań, udając się do Częstochowy. Przed wyruszeniem w drogę wysłuchali pątnicy mszy św. w kościele Bożego Ciała. Na Miasteczku przemówił do nich stósownie do okoliczności Jmć ks. Wojciech Pampuch i odprowadził do drogi rozstajnéj.

— Dla osób pragnących zwiedzić jeszcze wielką wystawę londyńską, nie bez interesu będą następujące wyrazy, które odebraliśmy z Londynu, a które mimo pory nieco spóźnionéj, jeszcze przydać się mogą:

„Zaczęsto się zdarza, że na wystawę powszechną przybywa tu do Londynu wiele osób nieznających ani języka, ani stosunków miejscowych, tacy przypłacają gorzko swoje niedoświadczenie. Obawiamy się ażeby po żniwach nie nadarzyły się liczniejsze takie wypadki, bo wystawa trwać będzie do końca października. Chcąc ile sił nam staje zapobiedz podobnym wypadkom w Londynie, polecamy bezpłatne usługi naszego Domu Zleceń we wszystkiém, co się tyczy iuformacyi do taniego i bezpiecznego urządzenia się w Londynie, dopóki wystawa trwać będzie.

„Nie radzimy nikomu wybierać się do Londynu, kto nie ma dziennie do stracenia 12 szylingów (24 złp. czyli 6 fl.). Fundusz taki ledwo starczy na pokrycie najniezbędniejszych wydatków, chcącym żyć skromnie, a obejrzeć wszystko godne widzenia, na co potrzeba przynajmniéj tydzień do dwóch tygodni czasu. Im krócéj tém mniéj zysku umysłowego, tém kosztowniejszy dzienny pobyt. Najkłopotliwszą chwilą, a więc i najniebespieczniejszą tak dla kieszeni jak i dla zdrowia a nawet życia jest wysiadanie z kolei żelaznéj lub ze statku w samym Londynie, a szczególniéj nocą.

„Drugim najważniejszym warunkiem jest: ażeby się dostać od razu na tanie, a bespieczne pomieszkanie, tego zaś daremnie szukać po hotelach, gdzie w najtańszych 8—12 szylingów dziennie, dobę rachując 24 godzin, od północy do północy, płacić trzeba, za często niewygodne pomieszczenie i jadło obowiązkowe. Tymczasem są prywatne pomieszkania bardzo porządnie choć skromnie umeblowane od 10 szylingów za pokój i usługę; tam zarazem ugodzić się można na herbatę lub kawę z mięsiwem lub jajami, chlebem, masłem i mlekiem lub wyborną śmietanką za $^1/_2$, $^3/_4$ całego szylinga dziennie o 7 do 9 rano. Bułki i masła nie spożyje na raz i przyda się wieczorem. Obiady i kolacye w restauracyach około 5 szyl. dziennie, a można i nieco taniéj, stósownie do wyboru podług cenników. W mieście mającém 5 mil kwadratowych polskich obszaru, wydatek na omnibusy i dorożki niebagatelny, i można go przyjąć na 2 szylingi dziennie, mianowicie komu na czasu zyskaniu zależy. Żeby nikogo nie zawodzić, upraszamy o zawiadomienie nas poprzednio przynajmniéj na tydzień przed przybyciem, a mianowicie:

1) Ile osób, jakiéj konstytucyi? czy z damami lub bez.
2) Datę pewną przybycia. Telegrafy z Calais, Ostendy, lub list z Hamburga via Belgium z wymienieniem nazwiska statku, na którym się morze przepłynie, dojdą nas i opłaca się.
2) Oznaczenie sumy tygodniowéj na mieszkanie.
4) Na jak długo pobyt w Londynie wypadnie.
5) Cel przybycia, od tego bowiem zawisło, w któréj części miasta najstósowniejsze obrać mieszkanie.

Z tém zgłosić się franco listownie pod adresem:

Chotomski
8. Great College Street
Camden Town
London N. W.

„Koszta na kwaterę, wynajęcie dorożek do odwiezienia z kolei lub statku na najęcie ludzi pewnych, którzyby gości i pakunki oczekiwali, jak i mogące zdarzyć się korespondencye, w jakiéjkolwiek kurs mającéj monecie złożyć interesenci mogą, pod adresem naszéj firmy: Braci Chotomskich i Koronowicza w Królewcu, lub téż do Londynu, a rachunek z nich obłożony dowodami, interesentom doręczony będzie na miejscu. Odwołując się na odebrane podziękowanie, za wyrządzone bezpłatne przysługi rodakom naszym, w Gazecie Warszawskiéj z sierpnia r. b., polecam je i nadal ziomkom moim.

W. Chotomski w Londynie 8 Great College Str.
Camden T. N. W.
reprezentant i Spólnik Domu Zleceń braci Chotomskich
i Koronowicza w Królewcu w Pr.“

Redaktor odpowiedzialny Ludwik Jagielski w Poznaniu.

Dziś rano o godzinie 2 zasnęła w Bogu żona moja **Nepomucena** z Raszewskich **Chmara**. Eksportacya zwłok nastąpi dnia 6 tm. do Dąbrówki Kościelnéj o 8 godzinie rano zarazem i pogrzeb. Donoszę o tém krewnym i przyjaciołom naszym.
Gniewkowo, dnia 3 września 1862.
(2682) W smutku pogrążony mąż.

[2678] **Obwieszczenie.**
Na cele miejskie potrzeba na rok 1863 około 25 centnarów rafinowanego oleju, którego dostawa w drodze licytacyi poruczoną zostanie.
Termin licytacyjny wyznaczyliśmy
na dzień 12 września r. b.
przed połud. o godz. 11
na ratuszu przed panem Plichtą sekretarzem miasta.
Warunki przejrzane być mogą w naszéj registraturze.
Poterminowe podania nie będą uwzględnione.
Poznań, dnia 25 sierpnia 1862.
Magistrat.

Leśniczy, w młodym wieku, nieżonaty, który już znacznemi lasami samodzielnie zarządzał, szuka pomieszczenia. Reflektujący raczą przesłać adresy swoje do eksp. Dzien. [2652]

Pisarz, Polak, chcący znaleść natychmiast zatrudnienie, niechaj zgłosi się listownie z załączeniem stósownych świadectw do **Pobórki pod Białośliwiem.** [2675]

U **J. Lissnera** w Poznaniu jest do nabycia:
Przewodnik dokładny
dla odwiedzających święte od wieków cudami słynące miejsce w obrazie Najświętszéj Panny Maryi na Jasnéj Górze w Częstochowie. Z ryc. i ozdobn. opr. Cena 1 tal. [2677]

Dominium **Oczkowice** pod **Rawiczem** potrzebuje od Ś. Michała zdatnego i bezżennego **kucharza**. — Pożądaném także jest, aby znał się na myśliwstwie lub ogrodownictwie. — Zgłosić się franko. [2674]

Kram z mieszkaniem, obecnie przez pana Rejznera, księgarza, zajęty, jest od 1 października r. b. do wynajęcia. Róg Wodnéj ul. i Garbar No. 15. [2676]

Winogrona
z Dominium **Radojewa** dostać można codziennie na **placu Działowym 7**, funt po 3, 2½ i 2 sgr. [2660]

Newszatelski sér renifferowy i ołomuński otrzymał
[2680] **Izydor Appel,** obok banku.

Piękne **cytryny** z nad jeziora Garda poleca po sto sztuk tanio
2681] **Izydor Appel,** obok banku król.

Dom Zleceń
BRACI CHOTOMSKICH I KORONOWICZA
w **Londynie,**
8. Great Cellege Street Camden Town. N. W.

Ma swój kantor w Królewcu w Pr. i ajentury w różnych ważniejszych portach handlowych na kontynencie.

Dom nasz podejmuje się załatwiać wszelkie stosunki rólnicze, przemysłowe, handlowe, artystyczne, naukowe, tyczące się mianowicie sprzedaży lub zakupu, pomiędzy narodem polskim a Rosyą, Niemcami, Włochami, Francyą i Anglią.

Bierze w komis kupna, sprzedaż lub dzierżawę dóbr, lasów, domów, produktów, narzędzi, lub maszyn rólniczych, przemysłowych, artystycznych, naukowych i domowych; towarów kolonialnych, produktów chemicznych, cygar, owoców zagranicznyeh świeżych, ryb, ptaków, zwierząt tak co do chowu, aklimatyzowania, jak i do spożycia itp. itp.

Warunki.

Celem naszego przedsięwzięcia: wygoda publiczna, zysk dorobny ale częsty. Dla tego wszelki rabat, do jakiego mają zwykle prawo komisyonarze, a który ofiarują fabrykańci lub kupcy — odstępuje kupującym.

Za każdy sprawunek obliczony na wartość pieniężną:

niżéj	40 złp.	pobiera 2	złp.	niżéj 3000 złp.	pobiera 3% złp.
„	600 „	„ 5%	„	„ 6000 „	„ 2% „
„	1000 „	„ 4%	„	„ 30000 „	„ 1% „
	od 60000 złp.	do 120000 złp.	½ %	NB. Co do borów i dóbr 1% nam zawsze służy.	
	nad 120000 „		¼ %		

Za pieniądze przez nasz Dom Zleceń forszusowane, które najdłużéj kredytujemy na tygodni sześć, liczyć się będzie 6%. — Forszusy za cła, opakowania, przesyłki i portorye 6% rocznie, a kredyt stósowny do zwyczajów i okoliczności handlowych.

Pieniądze na sprawunki nadsyłać można w jakiéjkolwiek kurs mającéj monecie, agio obliczane będzie stósownie do bieżącego kursu. Na żądanie interesentów, sprawozdanie giełdowe nadesłane im będzie. (2679)

Jeneralna ajentura w Poznaniu
Pruskiego

Stowarzyszenia akcyjnego zabespieczającego hipoteki

w Berlinie, Friedrichsstrasse 100,

potwierdzonego rosporządzeniem król. z d. 21 czerwca 1862,
kapitał akcyjny koncesyonowany 5,000,000 tal.,
pierwsza emisya 2,500,000 tal.

czuje się być zniewoloną, ażeby wzbudzić i umocnić zaufanie tak pp. właścicieli dóbr, jako też i kapitalistów do naszego Stowarzyszenia, zwrócić na następujące uwagę.

Król. rząd poddawszy program nasz kilkuletniemu dokładnemu rozbiorowi i przekonawszy się zupełnie o zasadach solidarnych, i że przez to silną i trwałą podporę otrzyma tak własność gruntowa, jako też i kredyt gruntowy, potwierdził statut i udzielił koncesyą na

100 lat.

Na dowód wysokiego swego zaufania udzielił Stowarzyszeniu **więcéj praw**, jak kiedykolwiek któremu z Towarzystw pruskich udzielono. Ażeby się okazać godném tego zaufania, przyznało Stowarzyszenię rządowi nietylko prawo bycia przytomnym na sesyach rady administracyjnéj, przeglądania stanu kasy, książek i wszelkich akt w biurach, **ale nadto prawo zwołania każdego czasu rady administracyjnéj i Walnych Zebrań.**

Przez to, że Stowarzyszenie całą swą czynność poddało pod specyalną kontrolę państwa, tuszy, że dało panom właścicielom gruntowym i kapitalistom najlepszy dowód o swych trwałych zasadach i prowadzeniu interesów.

Oczekuje ono z zaufaniem wspomagania przez tychże. Stowarzyszenie wytknęło sobie zadanie, ażeby utrwalić i zachować tak miejskich jak i wiejskich właścicieli nienaruszenie w ich własności, następujące poczynić urządzenia:

1) Przyjmuje w zabespieczenie kapitały zakipotekowane aż do $^2/_3$ taksy przeciwko subhaście za roczną premią wedle miejsca, na którém kapitał jest intabulowany, od 10 sgr. do 2 tal. 15 sgr. od 1000 tal. Taksa oznacza się wedle okoliczności z pomocą osoby sądowéj, lub też bez takowéj, ale zawsze przez mężów zaufania;
2) przyjmuje zabespieczenia przeciwko **niepunktualnym** wypłatom kapitałów;
3) przeciwko niepunktualnym opłacaniom procentów;
4) przyjmuje do amortyzacyi kapitału hipotecznego wszelką roczną kwotę, najmniejsza atoli wynosić powinna 15 sgr. od 100 tal., z tą składką następuje amortyzacya w 56 roku; każdemu wolno wystąpić i otrzyma każdy kapitał bez uszczerbku wraz z 4% prowizyi;
5) stanowi Stowarzyszenie hipoteczne; przez przystąpienie wyjedna się właścicielowi gruntowemu pewny, wyższy i tańszy kredyt, jak pojedyńczy po za Stowarzyszeniem osięgnąć może;
6) przyjmuje zobowiązanie hipoteczną summę długu w 60 latach umorzyć;
7) ustanowiła kasę oszczędności, w któréj kwoty, które w oznaczonym czasie wypłacone być mają, oprocentowane będą po 4% licząc procent od procentu wystawia natychmiast wkładającemu książkę kwitową z kasy oszczędności, kosztuje

Książki kwitowe od.	5 tal.		10 tal.		20 tal.		50 tal.		100 tal.	
Płatne	tal.	sgr.	tal.	sgr.	tal.	sgr.	tal.	sgr.	tal,	sgr.
po 5 latach	4	4	8	8	16	15	41	3	82	6
„ 10 „	3	12	6	22	13	15	33	23	67	17
„ 15 „	2	24	5	17	11	4	27	23	55	16
„ 20 „	2	9	4	17	9	4	22	25	45	20
„ 25 „	1	27	3	24	7	17	18	24	37	16
„ 30 „	1	17	3	3	6	6	15	13	30	25

Urządzenie to przynosi tak mniéj jak więcéj zamożnym tę korzyść, że pozyskają bez zabiegów kapitał, który im bardzo być może pomocnym przy wyprawie i etablowaniu się jego dzieci. Chwalebne to urządzenie nadaje sposobność małemi środkami dojść do wielkich rzeczy, a jeżeli z gorliwością porówno z nami starać się będą wszyscy o rozpowszechnienie książek oszczędności pomiędzy wszystkiemi warsztwami społeczeństwa, wtedy być można pewnym w przyszłości najbardziéj błogich owoców;

8) przyjmuje kapitały na nieograniczony czas do oprocentowania, przez to udziela panom kapitalistom tę korzyść, że pieniądze ich ani dnia nie będą leżeć bez procentu;
9) przyjmuje pośrednictwo pod swoją gwarancyą w pożyczkach hipotecznych za ½ % prowizyi;
10) daje pożyczkę i kupuje zabespieczone pretensye hipoteczne;
11) przyjmuje dokumenty hipoteczne do schowania i wystawia na to certyfikaty z kuponami procentowemi, wedle życzenia właściciela podzielone na rozmaite sumy. Spieniężenie certyfikatów i kuponów odbywa się w wszystkich ajenturach Stowarzyszenia, które późniéj oznaczone zostaną.

Korzyść właścicieli spoczywa w tém, że posiadają swój kapitał hipoteczny w podzielonych sumach, i każdego czasu rozrządzać mogą tak kapitałem jak i procentami. Stowarzyszenie starać się będzie, ażeby papiery jego stały w każdym czasie al pari, a zatém żeby mogły i przed upływem terminu wypłaty bez straty przez sprzedaż być zamienione na gotowiznę.

Bliższych szczegółów udzieli tak ustnie jak i na frankowane zapytania

Jeneralna ajentura w Poznaniu.
J. Freudenreich.

(2661)

W wczorajszym numerze Dziennika zaszła pomyłka w tym inseracie, mianowicie ad 1) przyjmuje w zabespieczenie kapitały zahipotekowane aż do $^2/_3$ taksy przeciwko subhaście za roczną premią wedle miejsca, na które kapitał jest intabulowany, od 10 sgr. do 2 tal. 15 sgr. „od **100** tal.“, **stać powinno od 1000 tal.**

PRZYBYLI DO POZNANIA.

Dnia 4 września.

BAZAR. Pani Witowska z Kr. Polskiego, dzierż. Prądzyński z Ruśca, wł. dóbr Radoński z Krześlic, hr. Czarnecki z Pakosławia, Radoński z Rudnicza i Radoński z Ninina.

HOTEL PARYSKI. Kup. Kaphan z Miłosławia, prob. Laferski z Jeżewa i Franciszkowski z Pakości, wł. dóbr książę Woroniecki z Kr. Polskiego, Niegolewski z Włościejewek, Skórzewski z Komorza, i Rychłowski z Węgorzewa.

HOTEL DU NORD. Kap. Wolski z Coppot, panie Sembach z Frankfurtu n. O., Rudkiewicz z Bruczkowa, Drwęska z Starkowca, Długołęcka z Turwi, Wilkszycka z Miłosławia i Skarzyńska z S... wł. dóbr Kierski z Gąsawy, Skórzewski z ...rza, Rychłowski z Drobnina, Chłapowski z ... Pomorski z G...abianowa, Wolniewicz z ... bracia Mukułowscy z Kotlina i Bojanowsk... gaczewa, prob Niewitecki z Łodzi, kup. L... ger z Hanau i wł. dóbr Sławski z Komorn...

HOTEL RZYMSKI BUSCHA. Kup. Mudra... lina, Drobnin z Lipska. Dittfeld z Saalfeld... ser z Akwizgranu i Grunwald z Drezna, ... Unruh z żoną z Łagiewnik i Nehring z żoną ... łojewa.

MILIUSA HOTEL DREZDEŃSKI. Dyr. S... z Pleszewa, kup. Tourte, Goldstein i Cohn... lina, Strasemer z Stutgardu, Guckenhagen... guncyi, Jung z Dahl, Eisig z Berlina i St... z Piły.

Wiadomości handlowe.

Stowarzyszenie kupieckie w Poznaniu.

Dnia 4 września

Żyto: wyp. 25 węcpli, na wrz. 42, na wrz. $41^3/_4$—$^5/_6$, paź.-list. $41^2/_3$, list.-gr. $41^1/_3$—$^1/_4$, pł. $41^1/_3$, na wiosenną odstawę $41^1/_3$—$^1/_2$ tal. pł. Pszenica: niższe ceny, z beczką na wrz. 16^7... $16^3/_4$, list. $16^1/_4$, gr. $16^1/_{12}$ pł. $16^1/_8$ żąd., stę... na wiosenną odstawę $16^5/_{12}$ tal. pł.

Berlin, 3 września.

Pszenica: w miejscu 25 szefli 65—78 tal. wedle jakości. Żyto: wyp. 2000 cent., w ... 2000 funt., $50^3/_4$, na wrz. i wrz.-paź. $49^3/_4$—... paź.-list. $48^3/_4$—$49^1/_4$, list.-gr. $47^3/_4$—$48^1/_4$, na ... ną odstawę $46^1/_2$ pł. $46^3/_4$ tal. żąd. Jęczmień wielki 25 szf. 35—42 tal. Owies: w miejscu ... funtów 22—25, na wrz. i wr.-paź. $23^1/_6$—$^1/_4$, list. $23^3/_8$—$^1/_2$, list.-gr. $23^5/_8$, na wiosenną od... $23^1/_2$—$^5/_8$ tal. pł. Oléj rzepiowy: w miejscu ... funtów bez beczki $14^3/_8$—$^5/_{12}$, na wrz. i wr.-paź. —$^1/_3$, paź.-list. $14^5/_{24}$—$^1/_4$—$^7/_{24}$, list. gr. $14^1/_6$—... 14—$^1/_{12}$ tal. pł. Okowita: w miejscu 8000% ... bez beczki $18^5/_{12}$ $^1/_2$, z beczką na wrz. i wrz. $18^7/_{12}$—$^1/_6$—$^1/_3$, paź.-list. $17^7/_{12}$—$^1/_3$—$^1/_2$, list.-gr. ... 17—$^1/_{12}$, maj $17^7/_{12}$—$^3/_8$—$^5/_{12}$ tal. pł., wyp. ... kwart.

Wrocław, 3 września.

Na targu:	piękna sgr.	śred. sgr.	poś... sgr.
Pszenica biała	84—86	82	75—...
„ żółta	82—84	80	74—...
Żyto	57—59	56	52—...
Jęczmień	40—42	39	37—...
Owies	25—26	24	22—...
Groch	52—54	50	45—...

Na giełdzie: Żyto: wyp. 1000 cent., na ... 44, wrz.-paź. 44—$^1/_4$ pł., paź.-list. $43^1/_2$ żąd., list. 43 pł., gr.-st. 43 żąd., kw.-maj $42^1/_2$ tal. pł. Owies: na wrz. 20 żąd., kw.-maj 20 tal. pł. Oléj rzepiowy: wyp. 650 cent., w miejscu 14 żąd., na ... wrz.-paź. $13^{11}/_{12}$, paź.-list. i list.-gr. 14, kw.-maj ... tal. żąd. Okowita: w miejscu $17^1/_4$ żąd., na ... $17^1/_{12}$ pł., wrz.-paź. $16^{11}/_{12}$, paź.-list. $16^2/_3$, list. $16^1/_2$ żąd., kw.-maj $16^1/_2$—$^7/_{12}$ tal. pł.

Szczecin, 3 września.

Na targu: Pszenica: węcpel 65—76. ... 46—50. Jęczmień: 32—36. Owies: 24... Groch: 48—52. Perki szef. 14—15 sgr. Sia... centnar 15—20 sgr. Słoma; kopa 5—$5^2/_3$ tal.

Na giełdzie: Pszenica: w miejscu żółta ... ska węcpel 75—78, gal. 70—72, polska 75—... krakowska 77—$78^1/_4$ tal. pł. Żyto: mocnie ... trzymało w cenie, w miejscu $48^1/_2$—50, wrz.-paź. ... paź.-list. $47^3/_4$ pł. 48 żąd., na wiosenną odstawę ... —46 tal. pł. Jęczmień: nadodrzański $35^3/_4$... ski 40—41 tal. pł. Owies: w miejscu nowy ... pł. Oléj rzepiowy: w miejscu $14^1/_6$ pł. ... żąd., wrz. $14^5/_{24}$ pł. $14^1/_3$ żąd., list. $14^1/_4$, kw-maj ... 14 tal. żąd. Oléj lniany: w miejscu 15 żąd., ... pł., na wrz. i wrz.-paź. 14—$^1/_{24}$, paź.-list. 13^5... gr. $13^3/_4$ tal. pł. Okowita: w miejscu bez ... $18^1/_3$, na wr. $18^1/_{12}$ pł. $18^1/_6$ żąd., wrz.-paź. $17^3/_4$, ... list. 17 pł., list.-gr. $16^3/_4$ żąd., na wiosenną od... $16^{11}/_{12}$ 17 tal. żąd.

Bydgoszcz, 3 września.

Pszenica: węcpel 62—73 tal. Żyto: 42—44 ... Jęczmień: wielki 34—36, mały 28—30 tal. Owies: stary 1 tal., nowy 25—26 sgr. Groch węcp... —42 tal. Rzepak: 88—92. Rzep: 90—94. O... wita: 8000% Trallesa $18^1/_2$ tal.

KURS GIEŁDY W BERLINIE.

dnia 3 września.

Papiery pruskie.	%	żądano.	płacono.
Pożycz. dobrow.	$4^1/_2$	—	$101^3/_4$
— rząd. 1859	5	—	$108^1/_8$
— 50, 52 konw.	$4^1/_2$	100	
— 54, 55, 57, 59	$4^1/_2$	—	$102^1/_4$
— 1856	$4^1/_2$	—	$102^1/_4$
— prem. 1855	$3^1/_2$	—	125
Obligi długu skarb.	$3^1/_2$	—	$90^1/_2$
— Marchii	$3^1/_2$	—	$89^3/_4$
Listy zast. March.	$3^1/_2$	$92^1/_8$	—
— Prus Wsch.	$3^1/_2$	—	89
— — —	4	—	$99^1/_4$
— Pomor.	$3^1/_2$	$91^3/_4$	—
— —	5	—	101
— W. Ks. Pozn.	4	—	$104^3/_4$
— — (nowe)	$3^1/_2$	—	99
— — (nowe)	4	—	$99^1/_4$
— Szląskie	$3^1/_2$	—	95
— gwar. B.	$3^1/_2$	—	—
— Prus Zach.	$3^1/_2$	—	$88^3/_4$
— — —	4	—	$99^3/_4$
— rent. March.	4	—	$100^3/_8$
— Pomor.	4	—	$100^1/_4$
— W. Ks. Pozn.	4	—	100
— Pr. Wsch. i Zach.	4	—	100
— Nadreńskie	4	—	$99^3/_4$
— Saskie	4	—	$100^1/_4$
— Szląskie	4	—	$100^5/_8$
Papiery zagraniczne.			
Austr. metall.	5	—	$55^1/_4$
— Pożycz. narod.	5	—	$64^3/_4$
— Oblgi 250 fl.	5	—	69
Rosy. 5 pożyc. Stiegl.	4	—	$87^3/_8$
— 6 —	5	—	96
Rosy. pożyc. angiel.	5	—	$94^1/_2$
Polsk. obligi skarb.	4	—	$84^1/_8$
— Cert. A. 300 zł.	5	$94^1/_4$	—
— — B. 200 zł.	—	—	24
— Lis. z. n w R. S.	4	—	$87^5/_8$
— Ob. cztk. 500 zł.	4	93	—
Pieniądze.			
Frydrychsdory	—	—	$113^1/_3$
Lujdory	—	—	$109^7/_8$
Złota. funt. cel	—	461	—
Srébra dito	—	—	29 23
Saskie bil. kas.	—	—	$99^7/_8$
Niem. bankn.	—	—	—
— płat. w Lipsku	—	—	$99^7/_8$
Austr. bank.	—	—	$79^3/_8$
Polskie bil. bank.	—	—	$87^3/_4$
Disk. bank. od weksli	—	—	4%
Akcye kolei żelaznych.			
Berlin-Anhalt	4	—	138
Berlin-Hamb.	4	—	120
Berl.-Poczd.-Magd.	4	—	214
Berl. Szczecin	4	—	128
Wrocł.-Freib.	4	—	$131^1/_2$
— najnow.	4	—	—
Brzeg-Niskie	4	—	83
Koźlo-Bogumin	4	57	—
— pierwot.	$4^1/_2$	$92^1/_4$	—
— —	5	$94^1/_2$	—
Dolno-Szl.-March.	4	—	$99^1/_2$
Dolno-Szl. kol. pob.	4	—	$75^1/_2$
— pierwot.	5	—	—
Półn. Fryd.-Wilh.	4	—	$65^3/_4$
Górno-Szl. A. i C.	$3^1/_2$	—	$166^1/_2$
— Litt. B.	$3^1/_2$	—	144
Opol-Tarnowic	4	—	$50^1/_8$
Starogr.-Pozn.	$3^1/_2$	—	108
Akcye bank. i kredyt.			
Berl. Stow. kas.	4	—	$114^3/_4$
Berl. Tow. hand.	4	94	—
Gdański bank pryw.	4	103	—
Dysk. Udział kom.	4	—	$96^3/_4$
Gota. bank. pryw.	4	$82^3/_4$	—
Hanow. dito	4	100	—
Królew. dito	4	100	—
Lipsk. Stow. kred.	4	—	$77^1/_2$
Magd. bank pryw.	4	—	$90^1/_2$
Pomor. bank. rycer.	4	—	95
Pozn. bank prow.	4	—	$98^3/_4$
Prusk. udz. bank.	$4^1/_2$	—	121
Szląsk. Stow. bank.	4	—	97
Akcye przemysłowe.			
Berl. fab. kol. żel.	5	—	94
Minerwy Szląskiéj	5	—	$33^1/_4$
Concordia	4	110	—
Magd. assek. ogn.	4	505	—
Obligacye z prawem pierwszeństwa.			
Berl.-Anhalt	4	—	—
—	$4^1/_2$	—	$101^1/_2$
Berl.-Hamb.	$4^1/_2$	100	—
— II. Em.	$4^1/_2$	$99^1/_2$	—
Berl.-Pocz.-Mag. A.	4	—	$98^3/_4$
— Litt. C.	$4^1/_2$	—	$101^1/_2$
— Litt D.	$4^1/_2$	$101^1/_4$	—
Berl.-Szczecin	$4^1/_2$	—	—
— II. Em.	4	$96^1/_4$	—
Koźlo-Bogumin	4	96	—
— III. Em.	$4^1/_2$	—	—
Dolno-Szl.-March.	4	—	$98^1/_2$
— konwen.	4		$98^1/_2$
— — III ser.	4	—	$98^1/_2$
— — IV. ser.	$4^1/_2$	$101^1/_4$	—
Półn.-Fryd.-Wilh.	$4^1/_2$	—	—
Górn.-Szl. Litt. A.	4	—	—
— Lit. B.	$3^1/_2$	—	—
— Lit. D.	4	$96^3/_4$	—
— Lit. E.	$3^1/_2$	—	$84^7/_8$
— Lit. F.	$4^1/_2$	—	—
Starogr.-Pozn.	4	—	—
— II. Em.	$4^1/_2$	—	—

KURS GIEŁDY W WROCŁAWIU.

dnia 3 września.

Papiery i pieniądze.	%	żądano.	płacono.
Dukaty	—	—	$95^1/_4$
Frydrychsdory	—	—	—
Lujdory	—	—	$109^1/_2$
Polskie bil. bank.	—	$87^{11}/_{12}$	—
Austr. banknoty	—	—	—
Nowa Waluta Austr.	—	$79^5/_{12}$	—
Wrocław. obl. miejskie	4	—	—
Poznań. list. zastaw.	4	—	$103^3/_4$
— nowe	$3^1/_2$	—	$98^3/_4$
— nowe	4	$99^1/_{12}$	—
— Listy Rent.	4	$100^1/_8$	—
Szląskie Listy Zast.	$3^1/_2$	$95^1/_4$	—
— nowe Lit. A.	4	—	$101^3/_4$
— nowe	4	$102^1/_4$	—
— Lit. B.	4		
— Lit. C	4	—	$101^5/_{12}$
— Listy Rent.	4	$100^3/_4$	—
— Oblig. prow.	$4^1/_2$	—	—
Polskie Listy Zast.	4	—	$87^1/_4$
— nowe Emis.	4	—	—
— Oblig. skarb.	4	—	—
obl. cząstk. à 500 zł.	4	—	—
Austr. pożycz. narod.	5	$65^1/_6$	—
Minerwy akcye	4	—	—
Szląski bank	4	97	—
— tow. assek. ogn.	4	—	—
Akcye Szląsk. kolei żel.			
Freiburg	4	—	$132^1/_{12}$
— now. Emis	4	—	—
— obl. z praw. pierw.	4	$97^1/_4$	—
—	$4^1/_2$	—	—
Głog.-Żegań.	4	—	—
Brzeg.-Niskie	4	—	—
Doln.-Szl.-March.	4	—	—
— z pr. pierw.	4	—	—
Górno-Szl. Lit. A. i C.	$3^1/_2$	—	—
— Lit. B.	$3^1/_2$	—	—
— obl. z pr. pierw.	4	$97^1/_3$	—
— Lit. E.	$3^1/_2$	$84^1/_2$	—
— Lit. F.	$4^1/_2$	$102^5/_{12}$	—
Opol. Tarnow.	4	—	—
Koźlo-Bogumin	4	$57^1/_4$	—
— obl. z pr. pierw.	$4^1/_2$	—	—

KURS STOW. KUP. W POZNANIU.

dnia 4 września.

	%	żądano.	płacono.
Pozn. List. Zastaw.	4	—	$104^1/_2$
— nowe	$3^1/_2$	—	99
— nowe	4	$99^3/_8$	—
Pozn. List. Rent.	4	—	—
— akc. bank. prow.	—	99	—
— obl. prow.	5	—	—
— obligacye pow.	5	—	$102^1/_2$
— obl. mel. Obry.	5	—	—
— obligi pow.	$4^1/_2$	—	—
— obl. miejsk. II. Em.	4	—	—
Prusk. obl. skrb.	$3^1/_2$	—	—
— pożyc. skarb.	4	—	—
— dobr. pożyc.	$4^1/_2$	—	—
— pożyc. skarb.	$4^1/_2$	—	—
— — —	5	—	—
— pożyc. z premią	$3^1/_2$	—	—
Szl. List. Zast.	$3^1/_2$	—	—
Zach. Prusk.	$3^1/_2$	—	—
Polskie	4	—	—
Górno-Szl. ak. kol. żel.			
— obl. z pr. pierw. E.	—	—	—
Star.-Pozn. ak. kol. żel.			
Polskie banknoty			
Zagraniczne banknoty			

Nakładem i czcionkami Ludwika Merzbacha w Poznaniu.